

Izid tekmovalnja za prvomestne pesmi

Komisija je v zvezi s glasovanjem občinstva na koncertu 8. decembra t. l. izbrala Venturinijevo pesem »V noči zvezd« ter Adamičev »Naša pesem«. Ti dve pesmi boala med drugimi izvajati na prvomestnem sprejmu leta 1948. a) Področje o pesmih, ki so konkurirale za nagrado.

Pesem »Prvi maj« je prejela 79 glasov. Po svoji melodiji je preveč hričasta ter za množične pevke nastope težko izvedljiva. Skladba »Viharje« dajta imi nekaj posebnega na sebi, vendar ji manjka močnejši karakter. Za to pesem je glasovalo 96 poslušalcev. »Svobodna je naša domovina« ni uspela, čeprav je glasovalo za njo 106 ljudi. Preveč alihi na religiozno glasbo, kar nikakor ni primerno za pesmi prvega maja.

Brez dvoma je od tistih del najbolj ugodila Venturinijeva pesem »V noči zvezd«. Dobilca je 283 glasov ter se bo izvajala na prihodnjem prvem maju. Skladba je bila nagrada s tretjo nagrado v znesku 10.000 lir.

Korajčna »Naša prapora« je ugodila ter jo je občinstvo nagradilo s 212 glasovi. Kljub temu jo je komisija odklonila z motivacijo, da je potrebno v novih skladbah iskati originalnosti ter napredka. Podobni marši ne predstavljajo mnogo ter jih komisija odklanja.

Pesem »Opomin« je veselja je komisija že pred koncertom zavrgla, ker niti besedilo niti glasba ne odgovarjata duhu prvega maja. b) Pesmi znanih skladateljev.

Komorna zbor je izvajal štiri skladbe priznane umetniške vrednosti. Med njimi je najbolj ugodila »Kosar«, za katero je glasovalo 272 ljudi. Izvedba te pesmi na množičnem nastopu bi pa bila odvisna od resnega dela naših pevskih zborov.

Vrbovci skladbi »Slovenska pesem« (183 glasov) ter »Pesem o ljudski oblasti« (87) sta popolnoma zasluženo želi veliki priznanje, vendar ne bodo izvajali v prvomestnem programu, kar sta avtorji pretižki za naše pevsko zbor.

Cetrta pesem znanih skladateljev je bila Adamičeva »Naša pesem« (168) ter se bo izvajala na prvomestni proslavi.

Praznik slovenske pesmi v Miljskih hribih

Gotovo je bil nedeljski koncert pevskega zbora šentjakobskega prosvetnega društva Ivan Cankar v Božiču za to vas in tudi za druga naselja v Miljskih hribih kulturni dopolek. V tistih krajih, kjer je naša beseda še skoro zamrta, kjer se narodna zavest o dolgi domovini zatira, se slovenska prosvetna društva trudijo, da živijo tamonj Slovenci slovensko kulturno življenje. Krepka podpora temu prizadevanju utegnejo postati tako posrečena gostovanja, ki so bila »Cankarjeva« v nedeljo.

Lepa dvorana v Božiču se je napolnila domaćinov in gostov iz bližnjih vasi. Domača godba, ki je gotovo ena najboljših naših podzvezskih godb, je odprla program in tudi med točkah vpletala dobro izvajane komade. Koncert je začel moški zbor s sedmimi pesmimi, ki so bile prav posrečeno izbrane. Simoničjevo »Plovi, plovi« je moral na zahtevo občinstva zbor ponoviti. Poslušalce je nato posređoval zastopnik SHPZ, nakar so člani »Cankarjevega« dramskega oddela nastopili s »Klasičnima« »Vstajanje Primorci« in »Poslednje pismo« ter s Prešernovim »Dvojeznanjem« (»Oželezane ceste«), ki so jo zadovoljivo občinstvo tudi ponovilo.

V drugem delu programa je mešani zbor zapel pet pesmi, nakar je moški zbor zapel šest pesmi. Šporski je torej bil dovolj bogat in pester in brez dvoma tudi prav dobro našludiran. Za to naši ljudje iz Miljskih hribov, ki so drugo precej posređovali v svoji amoti, imeli v nedeljo prav lep umetniški užitek. Le štetit bi bilo, da bi »Cankarjevi« sledili še drugi, bodisi pevski zbori, bodisi gledališke družine.

OTROŠKA BOŽIČNICA 1947

OTROŠKA BOŽIČNICA 1947

FIZIKULTURA

Žoga je res okrogla

Poraz Sv. Ane največje presenečenje dneva - Pristaniščniki so dosegli z enaistmetrovko nedolichen izid

Izid prvenstva Tržaškega ozemlja

Piran-Nabrežina 2:0 (prekinjena zaradi zapuščenosti igralca po nabrežniški enajstmetrovki ob 45. minuti polčasa); Izola-Milje 5:1; Umag-Montebello 1:0; Tvarna strojev-Pristaniščniki 2:2; Magdalena-Kostanjala 5:1; Aurora-Rojan 3:0; Skedenj-Ponizana 4:1; Dreher-Sv. Ana 4:0.

Okolno nogometno prvenstvo

Tiskarji-Greta 3:1; Skokija-Arzan 1:0; Sv. Vid-Col 3:1; Primorje-P. K. Kolonja 3:1; Vesna-Bolnška blagajna 6:1; Aquila-Proleter 6:0; OMMSA-Sv. Marko 3:0.

Prvenstvo I. skupine

Opčina-Universal 4:0; Sv. Ivan-Skokija 3:2; Elektra-Rocol 1:0. Ostale tekme niso bile odigrane.

Istrsko nogometno prvenstvo

Rdeča zvezda-Aurora B1:0; Olimpia-Medusa 1:0; Partizan-Zadara 2:1; Umag-Belja B 3:2; Novi grad-Petrovija 2:1; Brtonigla-Plovula 4:1.

Košarka za pokal ZAM

V nedeljo so se odigrale zadnje semifinalne tekme v košarki za pokal ZAM-a. Tomas se je izkazal močnejše od Cola ter se bo v nekaj dneh moral srečati z berbeno in tehnično na visoki stopnji etože ekipi Skokija; znakovale bo prejeti v dar pokal ZAM-a. Tudi ženska ekipa DSZ je morala podležiti in to šele po podaljšanju igrala

TRŽAŠKI DNEVNIK

Za zaveso bede v Trstu

Po kakšnih načelih se upravlja socialno zavarovanje? - Zdravnik mora imeti tudi nekaj socialnega čuta - Conski in mestni svet ne poznata pravega siromaštva v Trstu

Družina Kokeravce, živi v silno težkih razmerah. Pred sedmimi meseci sta se rodila mlademu paru dvojčka Silvana in Lucijana. Ker je bila porodnica zelo slaba, so odprli otročiča v jasi, ki Sv. Justu, kjer sta težko zbolela, mogoče celo zaradi premajhne pažnje od strani vodstva te ustanove. Kljub veliki bedi, v kateri živita zakonca, sta otrokoma prinašala dnevno v jasi skoraj 2 litra mleka. Deček in deklica pa sta iz dneva v dan hiral, tako da sta bila kot dva okostnjaka, ko so ju prenesli v otroško bolnico v ulico Manzoni. Tedaj je primarij bolnice dr. Filzi svetoval očetu, če hoče ohraniti otroka pri življenju, da bi bilo treba dati vsakemu najmanj dve injekciji penicilina, za kar bi moral plačati 4000 lir. Ker pa oče ni imel denarja, je otroka zdravil, če bi ga lahko prinesel čez nekaj dni, ko bi si kje izposodil denar. Primarij pa o tem ni hotel ničesar slišati.

Med tem so mater prepeljali v bolnico k Sv. Mariji Magdaleni, kjer so ji morali takoj nuditi zdravljenje s pnevmonotoksom. Njeno zdravljenje se je vse bolj slabšalo, ker domači niso imeli na razpolago sredstev, da bi ji nudili zadostno hrano, ki jo potrebuje te vrste bolezni. Ko je oče videl, da z otrokoma ne bo ničesar, ju je vzel domov in ju oddal v oskrbo svojemu 60-letnemu očetu. Le pogledite jih sedaj, nam je z veseljem pripovedoval stari oče, kakršna sta, da jih človek ne bi niti prepoznal. Sam jim perem in kuham, obenem pa se pripravljam vse potrebno za bolno snaho. Saj bi vam s čim popostregel, pa nimam kaj. In v resnici, v podstrešni sobici ni bilo niti stolice na katero bi mogel človek sedeti.

Takih in podobnih primerov je v Trstu ogromno. Treba je le iti v staro mesto, k Sv. Jakobu, — v središču mesta po podstrešnih stanovanjih, pa se človeku nudijo se težji primeri pomanjkanja in bede. Res je sicer, da se naše množične organizacije in predvsem socialno skrbstvo in Rdeči križ brigajo za ta vprašanja in da so že marsikateri vrtni družini prisločili na pomoč. Vendar pa je vse to premalo, kajti naše organizacije so predvsem navezane na pomoč in sredstva, ki jih dobivajo od ljudskih množic, ki so velikokrat same potrebne pomoči.

«Primorski dnevnik» je edini slovenski dnevnik na STO-ju. Zato mora biti vsak Slovenec njegov naročnik!

Obsodba stavekajočih

Pred kazenskim sodiščem o Gorici je bila večer razprava proti štirim mladencem iz Gradisce, obtoženim, da so lani 3. julija, ob priliki splošne stavke u cona A, ustavili na glavni cesti neke potnike, namenjene v Trst, in jih prisilili, da so se s svojim avtom vrnili tja, od kod so prišli. Obtoženci so: Luciano Zupple, star 22 let, Borge Basoli št. 33, 35-letni Arnold Zorzenon od istotam št. 43, 36-letni Ivan Tommasini in 36-letni Edvard Tommasini, oboje iz Gradisce. Na razpravi je bil prisoten samo prvi od njih, dčim so slednjim trem sodili v odsotnosti. Javnih tožilcev je na vsak način hotel prikazati to stavkovo dejanje kot nasilje proti zasebnikom, čeprav je vsakomur znano, da je ob splošnih stavkah popolna ukinitev prometa naravnih in logični pojav.

Sodišče je odsotne — Zorzenona in oboje Tommasinija — obsodilo na osem mesecev zapora in poravnave sodnih stroškov. Zupple pa je bil vsled pomanjkanja, dokazov oproščen.

Sodišče je odsotne — Zorzenona in oboje Tommasinija — obsodilo na osem mesecev zapora in poravnave sodnih stroškov. Zupple pa je bil vsled pomanjkanja, dokazov oproščen.

Sodišče je odsotne — Zorzenona in oboje Tommasinija — obsodilo na osem mesecev zapora in poravnave sodnih stroškov. Zupple pa je bil vsled pomanjkanja, dokazov oproščen.

Sodišče je odsotne — Zorzenona in oboje Tommasinija — obsodilo na osem mesecev zapora in poravnave sodnih stroškov. Zupple pa je bil vsled pomanjkanja, dokazov oproščen.

Sodišče je odsotne — Zorzenona in oboje Tommasinija — obsodilo na osem mesecev zapora in poravnave sodnih stroškov. Zupple pa je bil vsled pomanjkanja, dokazov oproščen.

Sodišče je odsotne — Zorzenona in oboje Tommasinija — obsodilo na osem mesecev zapora in poravnave sodnih stroškov. Zupple pa je bil vsled pomanjkanja, dokazov oproščen.

Sodišče je odsotne — Zorzenona in oboje Tommasinija — obsodilo na osem mesecev zapora in poravnave sodnih stroškov. Zupple pa je bil vsled pomanjkanja, dokazov oproščen.

Sodišče je odsotne — Zorzenona in oboje Tommasinija — obsodilo na osem mesecev zapora in poravnave sodnih stroškov. Zupple pa je bil vsled pomanjkanja, dokazov oproščen.

Sodišče je odsotne — Zorzenona in oboje Tommasinija — obsodilo na osem mesecev zapora in poravnave sodnih stroškov. Zupple pa je bil vsled pomanjkanja, dokazov oproščen.

Sodišče je odsotne — Zorzenona in oboje Tommasinija — obsodilo na osem mesecev zapora in poravnave sodnih stroškov. Zupple pa je bil vsled pomanjkanja, dokazov oproščen.

Sodišče je odsotne — Zorzenona in oboje Tommasinija — obsodilo na osem mesecev zapora in poravnave sodnih stroškov. Zupple pa je bil vsled pomanjkanja, dokazov oproščen.

Sodišče je odsotne — Zorzenona in oboje Tommasinija — obsodilo na osem mesecev zapora in poravnave sodnih stroškov. Zupple pa je bil vsled pomanjkanja, dokazov oproščen.

Sodišče je odsotne — Zorzenona in oboje Tommasinija — obsodilo na osem mesecev zapora in poravnave sodnih stroškov. Zupple pa je bil vsled pomanjkanja, dokazov oproščen.

Sodišče je odsotne — Zorzenona in oboje Tommasinija — obsodilo na osem mesecev zapora in poravnave sodnih stroškov. Zupple pa je bil vsled pomanjkanja, dokazov oproščen.

Sodišče je odsotne — Zorzenona in oboje Tommasinija — obsodilo na osem mesecev zapora in poravnave sodnih stroškov. Zupple pa je bil vsled pomanjkanja, dokazov oproščen.

Sodišče je odsotne — Zorzenona in oboje Tommasinija — obsodilo na osem mesecev zapora in poravnave sodnih stroškov. Zupple pa je bil vsled pomanjkanja, dokazov oproščen.

Sodišče je odsotne — Zorzenona in oboje Tommasinija — obsodilo na osem mesecev zapora in poravnave sodnih stroškov. Zupple pa je bil vsled pomanjkanja, dokazov oproščen.

Sodišče je odsotne — Zorzenona in oboje Tommasinija — obsodilo na osem mesecev zapora in poravnave sodnih stroškov. Zupple pa je bil vsled pomanjkanja, dokazov oproščen.

Sodišče je odsotne — Zorzenona in oboje Tommasinija — obsodilo na osem mesecev zapora in poravnave sodnih stroškov. Zupple pa je bil vsled pomanjkanja, dokazov oproščen.

Sodišče je odsotne — Zorzenona in oboje Tommasinija — obsodilo na osem mesecev zapora in poravnave sodnih stroškov. Zupple pa je bil vsled pomanjkanja, dokazov oproščen.

Sodišče je odsotne — Zorzenona in oboje Tommasinija — obsodilo na osem mesecev zapora in poravnave sodnih stroškov. Zupple pa je bil vsled pomanjkanja, dokazov oproščen.

O listkih podjetja »Torta«

Urad za kolke uporablja žige s fašističnimi znaki

Dne 3. t. m. smo v našem dnevniku na tem mestu pisali, da avtomobusno podjetje »Torta« uporablja za vedno vozne listke žigovne z žigom, na katerem so fašistični znaki. Resnici na ljubo moramo konstatirati, da to ni krivda podjetja »Torta«, temveč urada za kolke pri finančni intendanci v Trstu, ki še vedno uporablja takšne žige. Vsa naša javnost zahteva, da ta urad preneha z uporabljanjem podobnih žigov. Dolžnost Vojaške uprave bi bila, da bi to že zdajšnj opazila in take žige prepovedala.

POZORI!

Naročnikom v Jugoslaviji bomo priložili v prihodnjih dneh polnočnice.

Vse zamudnike prosimo, da poravnajo zapadno naročnino ter da na polnočnici označijo svoj točen naslov.

Uprava

Odpuščeni državni nameščenci še vedno zaman terjajo pravice

V nedeljo bo šesta skupščina odpuščenih državnih in javnih nameščen. Preveč bi se razpisali, če bi omenili vse intervencije, prošnje, korake, ki jih je napravil odbor odpuščenih nameščenov pri raznih oblasteh, zlasti pri okupacijski vojaški upravi, katere pa ni hotela ničesar povzeti, da bi se popravile krivice fašizma. Nasprotno, vse delovanje vojaške uprave, raznih komisij in javnih uprav kaže, da hočejo na vse načine ohraniti krivice fašizma. Vse to pa se dogaja, ker so v javni upravi ostali na vodilnih mestih ljudje, ki so bili tam že za časa fašizma. Takrat so po navodilih svojih višjih gospodarskih delovalci na tem, da so izključili iz raznih ustanov in u-jave bila Primorska nekaka kolonija, prave čim več domačinov, tako da Pri tem so trdili, da med tukajšnjim ljudstvom ni sposobnih ljudi, ki bi znali upravljati, neki gospod pa je celo izjavil, da je tukajšnje

ljudstvo umsko zaostalo. Zato ni čuda, če na primer na pošti zaposluje ljudi, ki so bili močno kompromitirani s fašizmom ter gredo vedno na roko raznim »erogolom«, esuloni (id. Oni pa, ki so bili pod fašizmom odpuščeni zaradi antifašizma, zamen zahtevajo namestitve.

Vojaška uprava je sicer izdala splošni ukaz št. 60, ki bi moral ščiti odpuščene antifašiste, toda vse to je ostalo le na papirju. Še več, na vse kriplje si prizadevajo, da bi čimbolj zmanjšali pomen te ukaza, ki naj bi tako res ostal le kot špekulacija.

Vse te krivice spada pač v okvir spletke tukajšnjih reakcionarnih in fašističnih krogov, ki jih vojaška uprava veselo podpira. Ljudstvo se zato sprašuje, čemu je ta uprava sploh izdala omenjeni ukaz št. 60, če se noče nihče po njem ravnavati. To ne pomeni nič drugega kot navadno norčevanje iz 'judi.

marjal pričo, da je na policijskem zaslišanju dala precej drugačne izjave o svojem možu. Tedaj je namreč to povedala, da je po izjavi Stoparjevo postal njen mož zelo nervozen. Prav tako se je med zaslišanjem ogrel odvratnik Zennaro, ki brani obtoženo. Iz teh besednih spopadov so si sedili taki odgovori, da se obtoženo ni moglo držati smeha, čeprav sodišče obravnava težak zločin. Sodišče je se prebralo zapiske o obdukciji trupla. Iz teh je razvidno, da se je dekletje vtopilo, da je padla živa v vodnjak, da ni napravila samomora in ni imela nobenih znakov po životu, ki bi dali slutiti, da je bila pred umorom ranjena. Odvratnik Kežich je predlagal, naj bi sodišče zaslišalo še inspektorja Magnešija kot prič. Odvratnik Zennaro pa je predlagal strokovnjaka, ki bi povedal, ali je obtoženo, je vsled oboje paralizirala na polhrom, bil sposoben preči pokojnico v vodnjak. Sodišče je po kratkem zaslišanju vse predloge odvratnikov odbilo in sklenilo, da se razprava nadaljuje danes jutraj.

Razprava za zaprli vrati

Običajno so sodne razprave javne in imajo dostop v dvorano občinstvo in novinarji. Le v izjemnih primerih, ko sodišče obravnava prekrške proti javni morali, se vrši razprava za zaprli vrati. To zadnje sredstvo je uporabil večkrat tudi ameriško vojaško sodišče, ki je sodilo vojak Langa. Obtožene se je moral zagovarjati, ker je vozil na vojaškem avtomobilu bencin in ga prodajal znani skupini oseb, ki so imeli že večkrat opravka s sodnjo. Člani te skupine so Zlobec, Tamburini, Borjole, Bevitoni in Furlani, ki jih je že 24. 10. t. l. sodišče obsodilo vsled tega, ker so kupovali ukradeni bencin od obtoženega vojak Langa. Das, ni nobene razloga, ki bi narekovalo na sodišču te izredne ukrepe, kajti priče, ki so nastopile, so govorile le italijanski, so bila vrata celo novinarjem zaprta. Najbrže nismo enakovredni državljanji, ki bi imeli pravico poslušati domače spore naših tujih gospodarjev!

Starja žeparka obsojena

Terezija Hrovat, rojena 1879 v Sv. Križu pri Ajdovščini in bivačeva v Trstu, ulica Zotti 14, je letos 4. septembra izmaknila denarnico s 5200 lirami nekdanji Kapez z Rafuta, ko je ta kupovala zelenjavo na pokritem trgu. Premetena žena, ki je bila že mnogokrat zasadena pri takšnih nepoštenih delih in tudi kaznovana, je to pot izkoristila priliko, ko je bil trg poln gospodinj in drugih odjemalcev, in pa imela sreče kljub dolgoletni praksi. Že 24. septembra t. l. jo je goriska sodnja obsodila na 18 mesecev zapora in 5000 lir globe, na kar je obsojenka vložila praz. Večraj je sodišče na prizvi razpravi potrdilo prejšnjo razsodbo in jo obsodilo še na poravnavo prizanih stroškov.

Dva civilista, dva civilna policajca in vojak preiskujejo

V ponedeljek 8. t. m. je prišla civilna policija v stanovanje tov. Maverja Marcela na Opčinah, Bazoviška cesta 17. Maverja ni bilo doma, njegova žena pa je ležala, ker je bila bolna. Premetali so vse stanovanje, pregledali vse arare, našli pa niso ničesar. Spraševali so po denarju. Maverja žena je imela pri sebi 9.000 lir, civilni policisti pa so na vsi način hoteli najti denar. Zaradi tega jim je rekla Maverja nečakinja: »Da bi imeli kak milijonček«. Civilni policisti so govorili: »Saj ga bomo tudi našli. Neki civilni policist je odšel plašč kolo, da se je videl revolver in dejal: »Se kaj bojiš?«. »Ne bojim se tega kosa železa, ker imamo vsa mirno vesta je odgovorila nečakinja. »Naj se ga bojiš tisti, ki delajo krivice!«.

Nato so policisti vzeli iz osebni izkaznice vse podatke. Preiskava je trajala 1 uro in pol. Ko je prišel okoli 20. ure domov tov. Mavere, zvedel za preiskavo, je odšel na sede civilne policije na Opčinah, da bi izvedel, kaj so hoteli na njegove

Nesrečna ljubezen in... strup

Ljubezen med 19-letno Valento Rino iz Kostanjar pri Buhih in njenim zaročencem se je ohladila pred dnevi, je zaročenec odkrito rekel dekletu, da se bo nje vrata. Njene groznice, da se bo ubila, se, ko ji je postalo nje grozilo, niso gale, to da dekletu je to grozilo v resnici resno in poplila nekaj strupa. Prisotnost duha njene tovariške in majhna količina — šibkega strupa je rešila dekletu, ki bo, po mnenju zdravnika, ozdravela v nekaj dneh.

Razsajanje angleških vojakov

V ponedeljek okrog 23. ure je prišlo v gostino Spoford v ul. Resetti okrog 15 angleških vojakov, med nekaterimi so nekateri zgedali, da so vinjeni. Takoj ko so vstopili so začeli nadlegovati civilne goste in jim grozili. Ker gosti

Starja žeparka obsojena

Terezija Hrovat, rojena 1879 v Sv. Križu pri Ajdovščini in bivačeva v Trstu, ulica Zotti 14, je letos 4. septembra izmaknila denarnico s 5200 lirami nekdanji Kapez z Rafuta, ko je ta kupovala zelenjavo na pokritem trgu. Premetena žena, ki je bila že mnogokrat zasadena pri takšnih nepoštenih delih in tudi kaznovana, je to pot izkoristila priliko, ko je bil trg poln gospodinj in drugih odjemalcev, in pa imela sreče kljub dolgoletni praksi. Že 24. septembra t. l. jo je goriska sodnja obsodila na 18 mesecev zapora in 5000 lir globe, na kar je obsojenka vložila praz. Večraj je sodišče na prizvi razpravi potrdilo prejšnjo razsodbo in jo obsodilo še na poravnavo prizanih stroškov.

Dva civilista, dva civilna policajca in vojak preiskujejo

V ponedeljek 8. t. m. je prišla civilna policija v stanovanje tov. Maverja Marcela na Opčinah, Bazoviška cesta 17. Maverja ni bilo doma, njegova žena pa je ležala, ker je bila bolna. Premetali so vse stanovanje, pregledali vse arare, našli pa niso ničesar. Spraševali so po denarju. Maverja žena je imela pri sebi 9.000 lir, civilni policisti pa so na vsi način hoteli najti denar. Zaradi tega jim je rekla Maverja nečakinja: »Da bi imeli kak milijonček«. Civilni policisti so govorili: »Saj ga bomo tudi našli. Neki civilni policist je odšel plašč kolo, da se je videl revolver in dejal: »Se kaj bojiš?«. »Ne bojim se tega kosa železa, ker imamo vsa mirno vesta je odgovorila nečakinja. »Naj se ga bojiš tisti, ki delajo krivice!«.

Nesrečna ljubezen in... strup

Ljubezen med 19-letno Valento Rino iz Kostanjar pri Buhih in njenim zaročencem se je ohladila pred dnevi, je zaročenec odkrito rekel dekletu, da se bo nje vrata. Njene groznice, da se bo ubila, se, ko ji je postalo nje grozilo, niso gale, to da dekletu je to grozilo v resnici resno in poplila nekaj strupa. Prisotnost duha njene tovariške in majhna količina — šibkega strupa je rešila dekletu, ki bo, po mnenju zdravnika, ozdravela v nekaj dneh.

Razsajanje angleških vojakov

V ponedeljek okrog 23. ure je prišlo v gostino Spoford v ul. Resetti okrog 15 angleških vojakov, med nekaterimi so nekateri zgedali, da so vinjeni. Takoj ko so vstopili so začeli nadlegovati civilne goste in jim grozili. Ker gosti

Starja žeparka obsojena

Terezija Hrovat, rojena 1879 v Sv. Križu pri Ajdovščini in bivačeva v Trstu, ulica Zotti 14, je letos 4. septembra izmaknila denarnico s 5200 lirami nekdanji Kapez z Rafuta, ko je ta kupovala zelenjavo na pokritem trgu. Premetena žena, ki je bila že mnogokrat zasadena pri takšnih nepoštenih delih in tudi kaznovana, je to pot izkoristila priliko, ko je bil trg poln gospodinj in drugih odjemalcev, in pa imela sreče kljub dolgoletni praksi. Že 24. septembra t. l. jo je goriska sodnja obsodila na 18 mesecev zapora in 5000 lir globe, na kar je obsojenka vložila praz. Večraj je sodišče na prizvi razpravi potrdilo prejšnjo razsodbo in jo obsodilo še na poravnavo prizanih stroškov.

Dva civilista, dva civilna policajca in vojak preiskujejo

V ponedeljek 8. t. m. je prišla civilna policija v stanovanje tov. Maverja Marcela na Opčinah, Bazoviška cesta 17. Maverja ni bilo doma, njegova žena pa je ležala, ker je bila bolna. Premetali so vse stanovanje, pregledali vse arare, našli pa niso ničesar. Spraševali so po denarju. Maverja žena je imela pri sebi 9.000 lir, civilni policisti pa so na vsi način hoteli najti denar. Zaradi tega jim je rekla Maverja nečakinja: »Da bi imeli kak milijonček«. Civilni policisti so govorili: »Saj ga bomo tudi našli. Neki civilni policist je odšel plašč kolo, da se je videl revolver in dejal: »Se kaj bojiš?«. »Ne bojim se tega kosa železa, ker imamo vsa mirno vesta je odgovorila nečakinja. »Naj se ga bojiš tisti, ki delajo krivice!«.

Nesrečna ljubezen in... strup

Ljubezen med 19-letno Valento Rino iz Kostanjar pri Buhih in njenim zaročencem se je ohladila pred dnevi, je zaročenec odkrito rekel dekletu, da se bo nje vrata. Njene groznice, da se bo ubila, se, ko ji je postalo nje grozilo, niso gale, to da dekletu je to grozilo v resnici resno in poplila nekaj strupa. Prisotnost duha njene tovariške in majhna količina — šibkega strupa je rešila dekletu, ki bo, po mnenju zdravnika, ozdravela v nekaj dneh.

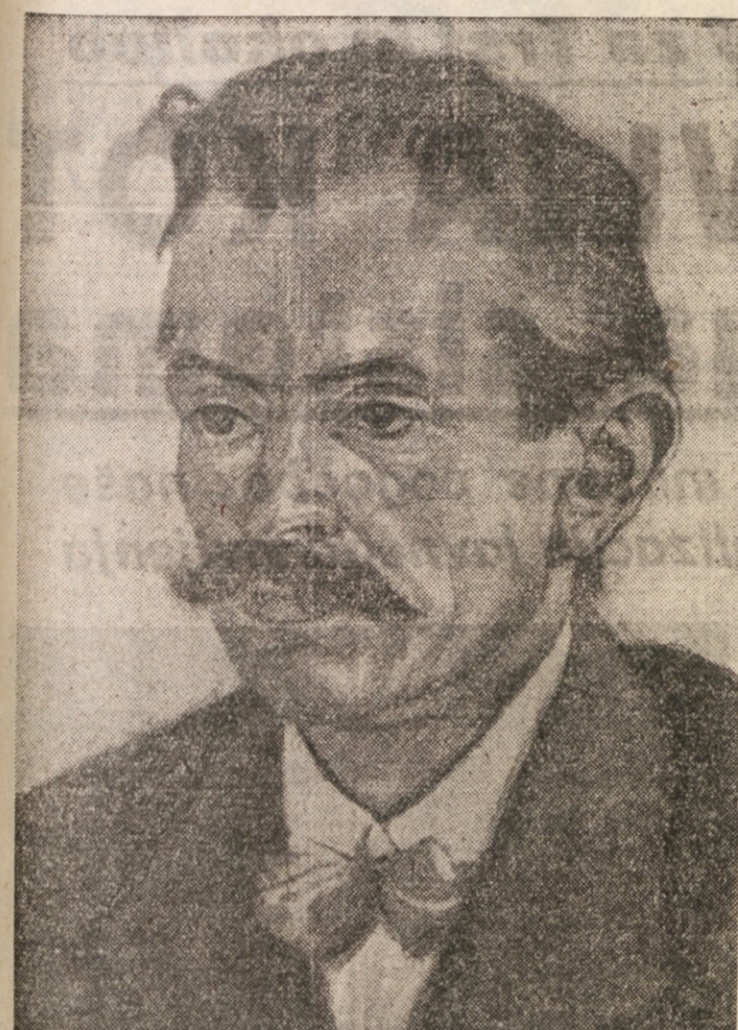
Razsajanje angleških vojakov

V ponedeljek okrog 23. ure je prišlo v gostino Spoford v ul. Resetti okrog 15 angleških vojakov, med nekaterimi so nekateri zgedali, da so vinjeni. Takoj ko so vstopili so začeli nadlegovati civilne goste in jim grozili. Ker gosti

Starja žeparka obsojena

Terezija Hrovat, rojena 1879 v Sv. Križu pri Ajdovščini in bivačeva v Trstu, ulica Zotti 14, je letos 4. septembra izmaknila denarnico s 5200 lirami nekdanji Kapez z Rafuta, ko je ta kupovala zelenjavo na pokritem trgu. Premetena žena, ki je bila že mnogokrat zasadena pri takšnih nepoštenih delih in tudi kaznovana, je to pot izkoristila priliko, ko je bil trg poln gospodinj in drugih odjemalcev, in pa imela sreče kljub dolgoletni praksi. Že 24. septembra t. l. jo je goriska sodnja obsodila na 18 mesecev zapora in 5000 lir globe, na kar je obsojenka vložila praz. Večraj je sodišče na prizvi razpravi potrdilo prejšnjo razsodbo in jo obsodilo še na poravnavo prizanih stroškov.

Dva civilista, dva civilna policajca in vojak preiskujejo

FRANCE PODREKAR: IVAN CANKAR (portret-oglj iz l. 1918)

Ob 29. obletnici smrti Ivana Cankarja

NAŠ IVAN CANKAR

Srečanje s Cankarjem

Dr. JOSIP TROŠT

Obrni katero koli stran v delih Ivana Cankarja, preberi kateri koli njegov stavek, v sleherni besedi boš našel, da je bila zares zapisana s krivjo, da je zares iztisnil vanjo, kot je bil sam izjavi, kapljico svoje krvi. «Sredi življenja sem stal», je zapisal o sebi. Njegovi spisi se dotikajo vsega, kar je v njegovem času pretresalo slovenski narod. Prav tako strastno in vroče piše o zadevah slovskega srca, o ljubezni in hrepenjenju, o radosti in trpljenju, kakor piše o stvarih, ki se tičejo človeške družbe in njenega ustroja, o političnih umetniških in kulturnih vprašanjih. Noben slovenski pisatelj ni bil doslej tako univerzalen. V njegovih spisih je zdaj obsejati polno sentimentalnosti, zdaj spet so njegova dela najostrejša politična, kulturna ali družbena satira. Cankar je ves slovenski in spet je ves kot samo slovenski. Skozi njegova dela, ki se po snovi res do vsega dotikajo slovenskih priključit, tečejo in razmer, tečejo in se pretakajo, vendarle vsi najnaprednejši miselniki, umetniki, kulturni, politični in družbeni tokovi njegove dobe.

Ivan Cankar je pred 29. leti umrl. Iz rok mu je zadržalo pero, s katerim je tako strastno vrtal po najkritejših kotičkih slovskega srca, po gnilih ranah človeške, posebej slovske družbe, s katerim je tako neumljeno sekal po otabnih mogotcih in oblastnih in ki je obenem tako toplo zadržalo, ko je pisal o malih ljudeh, o tistih, ki umejo najboljše trpeti.

Pred 29. leti smo pokopali telo pisatelja Ivana Cankarja. Toda njegov duh, kristaliziran v njegovem delu, je danes in prav tako živ in borben, kot je bil za časa njegovega življenja.

V stari Jugoslaviji so protijudski režimi trgali strani iz njegovih spisov. Pobesnela cenzura je v svojem onemoglem strahu pred njegovim besednim živim bičem drisala stavke iz njegovih dram, ki so se upirjale, — veliko znamenje, da je bilo njegovo delo prav tako živo in aktualno kot za časa njegovega življenja. In danes, v Trstu, v onem Trstu, v katerega je tako rad potoval, da bi predaval trikin delavcem, ki so mu bili tako zelo pri srcu, pa preprečuje anglo-ameriška oblast, ki jo navduhujejo pobegli odpadniki slovskega naroda, da bi se preko radia živo slišala njegova beseda.

Znak spet, da je Cankarjev duh živ in dinamičen in da je vedno med nami. Njegova beseda, zapisana s krivjo, sodi, presoja in obsoja prav kot nekdanj. Prazni so zdaj vsi izgovori. Prazno je vse po praviljanje in izvijanje. Hoteli so vsecati Cankarjevega duha, ker so čutili, da je njegova živa beseda naprjena zoper nje in njihove gospodarje. «Hlapci!» jim je nekoč zalical. In hlapci so ostali, medtem ko stopa ves slovenski narod v «sreje Vidove», v dan svoje narodne in družbene svobode...

Zadnjič sem bral v tistem listu, ki je slovenski samo po besedi, ki pa hoče na tem ozemlju živeti Slovencem prodajati tujo učenko, ne-aramno kleveto. Tisti list je pisal namreč, da se dela danes v novi Jugoslaviji sila Cankarjevemu delu, da je «do-vojen» samo tisto iz Cankarjevemu delu, kar bi služilo sedanji oblasti. V ljubljanski dramo so igrali po osvoboditvi Cankarjevih dram: «Za narodov blagor» in «Kralja na Belajnovi». «Za narodov blagor» je bila prva predstava slovskega narodnega gledališča v Ljubljani po osvoboditvi. Cankarjevo delo je stalo

cenzuriranih Cankarja pod prejšnjimi režimi ob nastopu toliko pričakovane in zaželene svobode nikoli preveč Cankarjeve besede. Toda krivka je takrat enodušno zapisala: «Na Cankarju ne bomo spreminjali niti pike. Kakor mu nihče več ne bo nicesar odvezl, tako mu tudi nihče se sme nicesar do-dati».

In ko je naslednje leto drugi režiser, Vladimir Škrbinček, da bi napravil konec «Kralja na Belajnovi» logičneje in gledalcem dostopnejši, samo rešersko nekoliko spremenil za-ključni prizor, je kritika po-novno poudarila, da je treba interpretirati Cankarja samo tako in ni drugače, kot je sam v svojih spisih zahteval ali na-kazal.

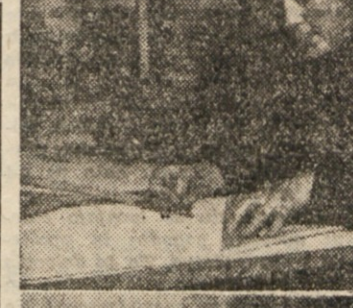
Vse te kritike so bile napi-sane v časopisih, ki so tudi v Trstu dostopni in ki jih pri-omenjem listu nedvomno be-ró. Zato pravim, da je bil tisti izpad zoper odnos nove Ju-goslavije do Cankarja zloname-ren in klevetniški.

Živ in čist stoji danes Ivan Cankar s svojim velikim de-lom pred nami in med nami. In če ga tu, v Trstu, pod anglo-ameriško oblastjo, na tako ime-novanem «svobodnem» Tris-tkem ozemlju, zopet črtajo, re-žejo in prepovedujejo, je samo znak, da je tisto, kar je bil zapisal, se danes veljavno in boleče prav za vse one, ki na-daljujejo delo njegovih nekda-njih preganjavcev, — tlačite-ljev in sovražnikov poštenega in delovnega človeka.

VI. B.

istrska deželna poslanka brata dr. Crvarja iz Opalje, sodnik Med-veš, učitelj Luzer in Krizman iz Dornberga, Brezgar iz Doberdo-ba, mnogo Istranov, Dalmatinov, poslanec Jagelov iz Prage — Varšave in drugi ter — Ivan Can-kar. V ostalih celicah gradu so bili dr. Karel Osvald, Valo Bratina in mnogi drugi.

Se nisem dobro odločil svoje pritijske in si uredil slavnjače, me je prijel za roko sodnik Med-veš in me peljal naravnost k Can-karju rekoč: «Ivan, tu imaš zo-pet našega goriškega mladina, ki v tvoje oboževanje. Ta je med drugim tudi pevec in nam do zve-čer tudi kaj zapel».

TECAJNICE PRIKROJEVALNEGA TEČAJA V MILJAH

Tako sem govoril s Cankarjem, stal v njegovi bližini in izpolnil se mi je — sicer v čudnih oko-ličinah — tolikoletna želja. Od tedaj sem se pogovarjal z njim vsak dan, zlasti zvečer; večkrat sva se tudi sprehajala okoli grajskega vodnjaka na dvorišču.

Ze prvi večer sem povedal Can-karju svoj «reperioir», katerega sem mu skoro vsega zapel; vmes je sledilo zborovno petje. Od slo-venških pesmi mu je bila všeč «Oj ti črna ciganka Marija», dalje «Kaj bi te vprašal deklet ti, kje si dobila te oči», «Oj rožmarin», nekaj Vilharjevih in od nemških zlasti Schubertove in Schuman-ove, kakor «Am Meer», «Der Wanderer, Die beiden Grenadiere, Im wunderschönen Monat Mai ter Brahms in Grieg. V zbu-ro pa smo morali ponovno zapeti «Je pa davi slonca palas s solom, ki sem ga nakazal. Ta pesem je bila Cankarju najbolj pri srcu in s njo smo vsak večer nekoliko kon-

čili njemu posvečeno «epodokni-co». Ta pesem mu je dala tudi pobudo za črtico, ki jo je priobčil kot podlistek v «Slovenskem na-rodu».

Kajpada, smo vsak večer okoli Cankarjevega kotička napravili «giro d'orizzonte» dogodkov do-mače in vojne politike, debatirali o jugoslovanskem vprašanju, slo-venstvu, vlogi Slovencev in naše-ga jezika v bodoči Jugoslaviji, slovenski literaturi itd. Zlasti gle-de vloge slovskega jezika in vprašanj, ki so s tem v zvezi, je Cankar kaj rad razkrival svoje poglede in nazore, o katerih mor-da ob drugi priliki. Prave meni in mojemu prijatelju Krapežu je po-vedal tudi, kako je bilo s neko njegovo knjigo, ki jo je hotel pr-vočno posvetiti temu in temu znanstvu, pa je končno nalašč «po-klonil» sedaj ne vem ali svojim upnikom ali recenzentom.

V nadaljnjih razgovorih sem se obrnil na Cankarja s kupom

vprašanj, zlasti tudi o Dunaju, kamor sem hotel iti študirat. Opetovano mi je pripovedoval o tem mestu, o okrajih Otakringsu, F.n. do stiču, kjer je prebil Can-kar skozi dolga leta toliko ur; o okolici Dunaja, o svojih starih s domovino, kulturnih centrah Du-naja in drugo. Na gradu sem se tiste mesec zanimal za franco-sčino, posebno iz, ko je bil mene-lezal Francoski in je rekel vsek- svoje «patience» karle, samo da bi zvedel, če bodo vdrli Nemci do Parisa ali ne, ko so prišli že na razdaljo 60 km do Soissons, ter je bilo treba z njim govoriti. Cankar je opazil moje zanimanje za francosčino in pričelo so se «in-štrukcije». Zlasti me je opozarjal na izgovorjavo in mi predeloval razlike v pomenu besed, ki je bil odvisen samo od pravilne izgo-vorjave.

Meni nasproti je ležal slikar Ferao Vesel. Neprestano je imel opravka s svojimi portreti, ki jih je imel s seboj, si kaj kahal in slikal. S Cankarjem sta več-krat šahirala. Toda nekoč sta se močno sprla in Vesel je renčal nanj kot aršen.

Iste dni je nastalo nesoglasje med Cankarjem in pok. dr. Knapflem (avtorjem socializma in traktata o tisku), ki je imel po Cankarjevi smrti zaradi ne-kega kasnejšega dogodka svoje poslednje pred sodiščem. Men-da ga je pravno moje pričevanje odločilo in sicer v prid — dr. Knapflicu. O tem kdaj kasneje.

Nekoč sem vprašal Cankarja, zakaj ni potoval več po svetu, da bi se bolj razgledal, več doživel, zakaj ni spisal večjega romana in podobno in da ne bi vedno brskal po domačih priključih. Ka-ko se je na široko in dobrohotno nasmejal na te moje naivne opombe, na kar mi je dejal, da to ni za pisatelja nujno potrebno, da pa bo spisal knjigo, lepo, naj-lepsjo od vseh dosedanjih svojih, ki bo imela naslov «Celica št. 4», in da bo dal tam notri mesto tudi meni ter moji odkritosti, ker sem mekel v obraz nekaj, česar mu še ni nihče.

Zadeva je bila sledeča: Ob ne-čem večernem pomenku Can-karjevega «circola» me vpraša Cankar: «No, povej odkrito, je ali ni za menoj vsa slovska mladina?» Nedoležno sem mu od-govoril: «Naj res odkrito povem svoje prepričanje? Prav, pa bom. Poslušaj: Za teboj, Ivan, gredo, vendar samo sanjajo šibkejši, pesni-misti, ti pa več, da je pesimizem negativni; ostali, pretežni del mladine, ki se je oblikovala po raznih preporodovskih organi-zacijah, telovadnicah itd. pa vidi svojega vodnika v «Zorjah Vi-do-veh» — v Zupančiču...

Tako sem se smehel teh besed, vendar takoj mi je bilo hudo in sem se jih kecal. Toda Cankar ni bil užaljen, pogladil me je po lasih in po njegovih lasih kasnej-ši izjavi me je ravno zaradi teh besed imel še bolj rad.

Zapustil sem ljubljanski grad in dober mesec za menoj tudi Can-kar. Šel sem na Dunaj in vsa-ko toliko sem se vozil kot dijak skozi Ljubljano, kjer sem se vselej ustavil, tja in domov. Običajno sem zavil na Rožnik k Cankarju. Ob slovensu na gradu me je povabil k sebi in sem šel. Na moji prvi poti sem ga srečal že v mestu, blizu opere. Po prvih besedah pozdrava sem moral s njim k Perleu v restavracijo tik glavne pošte v Prešernovi ulici. Kjer sem bil s Cankarjem kasne-je še nekajkrat. Drugi dan sem ga dobil na Rožniku in zopet se večkrat kasneje do njegove smrti.

Enkrat tudi zvečer v Unionski kavarni. V traktu ob Franci-kanški ulici je sedel v številni družbi. Stopil sem k njemu in ko me je predstavil reče nekomo: «Vidiš, ta je tisti dečko, ki je te-be postavil v nebesa, mene pa v nič. T... se piše, to pa je Oton Zupančič. Se dolgo sem sedel s Cankarjem pri mizi in po polni-či sem ga spremljal čez Tivoli proti domu.

Pri vsakem obisku na Rožniku ali drugod sva se nekoliko zamu-dila pri dogodkih na gradu, vojni, načrtih za povojni čas, litera-turi posebno sem ga vpraševal po dekadanosti, lepo je govoril o Ket-teju in Murmu, Zupančiču in tudi Govekarju s Krapancem, kobilu sva imela v mislih. Vedno sva se ustavila pri Slovincih in našem jeziku, bodoči Jugoslaviji in na — Dunaju. O tem mestu mi je pravi-lno mnogo, vprašal me po tem in onem znanju, me opozoril na raz-ne znamenitosti, ki so zanele le dolgoletnem dunajskim prebival-cem, kot je bil Cankar. Priporo-čal mi je tudi naj grem — mislim — v Gersthof k dr. Prijatelju, da-danemu lončičarju in dvorni knjižnici, kasnejeemu vseučiliš-nemu profesorju in kulturnemu zgodovinarju.

Tako sem spoznal Cankarja in postal njegov mladi prijatelj. Do-si je bilo med nama 18 let razli-ke, sem mu moral reči ete, ka-kor seveda tudi on meni. Kadar koli sem gibal proti cerkvi na Rožniku, vselej ko sem šel ko-ralo čez Rožnik, sem si misli: «To cerkvico je obhajoval naš Cankar, vse te steslo so bile zane in domače tudi njemu, ki me je bilo dovoli, da je hodil po zemlji naši in pil nje preleiti in bolelosti.

NAPREDNI ITALIJANSKI PISATELJI BRANIJO KULTURO PRED FAŠIZMOM

V Italiji fašizem še ni umrl. To nam potrjuje tudi miselnost ne-katerih italijanskih «pisateljev». Tem ljudem je namreč žal, da ne morejo več pisati v duhu višje in izbrane rase, da ne prejema-jo več duševnega nagrada in pohval ter navodil raznih Pavolinijev.

Kakor je znano, je bila nagra-da «Vireggio» dodeljena Gram-sciemu «Pisom iz ječe», kar pa fašističnim pisarnim ni po volji. Tako se je v listu «L'Or» d'Italia» oglašil neki Rampetti, ki noče priznati Gramsciju, da je bil pi-satelj, temveč samo «pošten člo-vek»; in še to mu pritenava ne-kam zvišilo. Po mnenju tega pi-sarja, ki je mnogo let od tega ob-javil zbirko novel, katerih nihče ne pozna, je med pisateljem in poštenim človekom nasprotje. To ga morda zaradi tega, ker sodi Rampetti ljudi po svojem sodi. Njemu je bila seveda poštenost tuja, saj je prodajal svoje pero za Mussolinijevce srebrnike.

Ta pisin je namreč v svojem starem fašističnem slogu napisal med ostalim takole: «Moderna italijanska literatura, ki bi mora-la biti ovet duha, to je rase, je po-je...

stalg zaščitiče simonjakov in ro-botežev, največja sramota za na-roda.

Proti takemu sramotanju se je uprlo veliko število pisateljev in izdalo manifest, v katerem ob-soja tega pisma. Manifest so med ostalimi podpisali tudi pisatelji Belloni, Boncompagni, Cecchi, D'Amico, Jovine, Piovone, Rèpa-ri, Ungaretti, tržaški pesnik Sa-ba-ida.

Pisatelji pravijo, da iz besed tega pisma vira ista mržnja, sovra-štvo in prezir, ki ga je gojil du-še proti resnični kulturi in proti vsem, ki se niso pustili kupiti in niso hoteli pisati po njegovem naročilu. Kakor vsi ostali fašisti, Rampetti ni sposoben verovati v literaturo, ki ni popolnoma zasu-žnjena. Po mnenju Rampettija naj bi vsi pisatelji živeli v pod-strešju. Pisatelji pa mu odgovor-jaajo, da bi bilo mnogo bolj, da bi se on in njegovi podobni pi-sniki skrili v podstrešje in pre-mišljali o dobroti ljudi, ki so jih is-pustili iz zapora, čeprav so s svojim pisanjem in podpisanjem fašizma privedli Italijo na rob propada. Namesto tega pa si upa-jo še blatiiti potene pisatelje in napadati Gramscija, ki je umrl v ječi, kamor so ga oni poslali in kamor bi ga še enkrat vrgli, če bi se vrnil na ta svet in če bi se tiadali oni. Ves njihov bes pa je zaganan in «Pisma iz ječe» bodo dosegla še večji uspeh.

ZNANA MLADA UMETNICA SHIRLEY TEMPLE JE POSTA-LA ZE PROJEJ VELIKA. OD-KAR SEM JO POSLEDNJIČ VIDELE NA PLATNU. SEDAJ JE ZACELA ZOPET NASTO-PATI SEVEDA NI VEC SHIR-LEY — KAKOR NEKOC.

O VSESLOVANSKEM KONGRESU LETA 1948.

V okviru predavanj «Slovenski kongres v letu 1948» je v pra-škem Slovanskem inštitutu go-voril profesor Karlove univerze Dr. Josef Maurek o zgodovinskih rezultatih tega kongresa. Uvodoma je predavatelj poudaril zgodovinsko dejstvo, da je prvi slovenski kongres pred sto leti utrdil slovensko vezanost in da je bil organično nadaljevanje razvoja zavdanja slovenskih na-rodov. Ta kongres, ki je imel v svojem programu manifest evrop-skim narodom, avstrijskemu ce-sarju in slovenskim narodom, pa ni mogel biti uspešno končan za-radi nemirov, ki so pred izjavo definitivnih manifestov izbruh-nili na praških ulicah. Kon-gres ni mogel izvesti vseh svojih načrtov, toda prinesel je v evrop-sko zgodovino napredne elemente in se je na edinstven način izrazil proti narodnemu, social-nemu in rasnemu terorju.

republicanskega voditelja Augu-stina Zoroja, mu je Josif Ivan-šica odgovoril, da ne pozna ni-logar, ki bi se tako imenoval. Sele ob povratku v Pariz je opa-zil, da je postal žrtev zavijake, ker so ga namreč vodili peljali le v one ječe, ki so vurno po svoji notranjosti in da na žalost ni videl onih številnih ječ, kjer umira na tisoče spanških demo-kratov, kjer trpe glad otroci in žene.

Profesor Collard je pristovo-val dvema političnima procesoma ter je mogel ugotoviti, da na teh procesih ni bilo nobenega legal-nega postopanja s obtoženo. V prvem primeru so bili obtoženi civilisti, katere je sodilo vojaško sodišče, ki so se sestavljali samo Castilke, ki niso imeli nobenega juridičnega znanja. O čute pra-čnosti in človečnosti, jasno, ni niti govora. Nohote se človek vpraša, kako morajo vendar v mirnem času obstajati vojaška sodišča, ki sodijo civilistom. To-dal je Francova Španija ne pozna osebnih vprašanj, marveč se vsa-ka stvar sodi in presoja skozi pramo politike. Obtoženci ni-majo v Španiji pravice do svojih zagovornikov razen onih, ki jih določi sodišče samo in ki so na-mazani oficiozno. Stranka se obvesti

Ali je v Moskvi premalo KINO DVORAN

Nekega popoldneva je v Moskvi nekli ameriški novinar videl dolgo vrsto ljudi, ki je čakala pred ve-liko vežo. Ko so mu povedali, da čakajo, da pridejo na vrsto za vstop v kino, se je začul in vprašal: «Ali je v Moskvi tako malo kinov?»

Tolmač pa mu je pojasnil, da gre za posoben film: za stereosko-pičen film.

Sam se razumel, je odgovoril novinar, ona reč z rdečimi in ze-lenimi naočniki; že leta 1936 je filmska družba Metro Goldwin... Toda tu ni navedenikov:

V dvorani so prikazovali film o Robinsonu. Sedaj so razen «Robinsona» pripravljali še trije drugi stereoskopični filmi. Toda vprašanje obstoja v tem, kako naj se čim prej izdela zadostno število posebnih eplatin, da bo do zadostovala za veliko število kinematografov po vsej Sovjetski zvezi.

Imašitelj vodi sedaj posebno šolo za izučanje tehničnih kadrov za novi kin, ime mu je Simon Ivanov. Pri svojem dvajsetem letu je diskutiral svojo tezo o učinkih luči pri kipurstvu. Nje-gova anglaška je, da je bila So-vjetska zveza leta 1941 precej pred drugimi državami glede

koščine zelo majhnih ječ, katerih velikost je od štiri do osem mi-kronov. Skupno s eplatinoma je bil pripravljen tudi stereoskopični objektiv za filmsko kamero in objektiv za projektoranje, ki nado-meča zelene in rdeče naočnike.

Danes lahko vidijo gledalci v Moskvi, kako se morje razliva po dvorani in kako se igralci na-gibajo, kakor da bi gledali skozi okno.

Simon Ivanov, ki je začasnó postal učitelj, ni sedaj sam pri delu, pač pa dela na tem, da skupno s svojimi učenci — sode-lavci spopolni svoj sistem. Mini-strstvo za filmsko umetnost je določilo večje zneske za opremo štirih novih dvoran za stereosko-pični sistem.

CTIVO MALEGA PUSTOLOVKA NEKDAJ IN DANES

ŽENE ZA DEMOKRACIJO

Kaj je videla mednarodna komisija pravnikov, ki je bila organizirana na podlodo M D F Ž, v Francovi Španiji

Ker so na Med-narodno demo-krafično zvezo že-na stalno pri-hajala številna protestna pisma španskih žena in delovnega ljudstva zaradi po-stopanje španske vlade s po-litičnimi priprniki v sa-porih, o mučenju žena in otrok, je MDFZ dala pobudo za to, da se pošlje v Španijo komisija pravnikov, ki naj bi proučila dejanski položaj. V ta namen so se zbrali številni juristi, med ka-terimi so bili mnogi svetovnega slovesa, ter vložili prošnjo na špansko vlado, da bi jim tedala dovoljenje za vstop v Španijo. Toda španske oblasti niso hotele tej prošnji ugoditi. Celo profe-sorju Prittu, članu britanskega parlamenta in kraljevemu svetlo-valcu, so španske oblasti odkli-nile vizio.

Vendar pa se je kljub vsem oviram posredilo priti v Španijo dvema znanima juristoma in si-cer prof. Collardu in prof. Villa-

na so let ječe in ki je bil že ves slaven in bolan od vlage in po-manjkanja hrane. Kaj se dogaja za temi zidovi, ne more nihče po-pisati. Ječe požirajo ljudi, na ti-soče in tisoče otrok pa ostaja brez svojih staršev.

Ob svojem odhodu je prof. Collard izjavil: Prepričan sem se, da so španske množice, proti Francu in njegovemu režimu in da je v njih polno vere in zaupa-nja v doljšo bodočnost Španije. Te množice so hvalile vsem o-nim, ki jim pomagajo od zunaj v njihovi borbi proti fašizmu ter se odločno bore za osvoboditev španskega naroda. Pravosodnemu ministrstvu pa je poslal pismo, v katerem je izrazil svoje ogorče-nje nad vsem, kar je videl. Obe-nem pa se je zahvalil španskemu ljudstvu za gostoljubnost, ki mu jo je nudilo v tem času. Na mi-ljono mož in žena na svetu, ne le jetniki v Španiji, imajo isti cilj: Osvoboditev človeštva ter zgraditvi boljše družbe. Prepričan sem, da se jim bo ta njihova žel-ja uresničila. Zato so porok te

Ta pobuda MDFZ je velike do-prinos k razkrivanju medna-rodnih reakcionarnih in zlasti fašističnih sil, ki so še vedno na ob-lasti in uživajo podporo medna-rodnega imperializma ter le ut-rditu miru v svetu.

Referat tovariša Srečka Vilharja na mestnem kongresu SIAU za Trst in okolico

TRŽAŠKA POLICIJA SE POJAVLJA KOT sredstvo uvajanja kolonialnega sistema

Zahtevamo demokratizacijo in epuracijo policije; takojšnje uresničenje določb mirovne pogodbe; naše zastopnike v oblastvene organe; povezavo Trsta z zaledjem; splošno demokratizacijo javnega življenja

V reševanju novih nalog, ki se postavljajo pred demokratizacijo množice TO, smo se zbrali na kongresu, ki po svojem številnem zastopstvu jasno kaže na porast in okrepitev demokratičnega gibanja na tem ozemlju. Sestali pa smo se v nekoliko spremenjenih okoliščinah, v trenutku, ko se naši sovražniki v svojih nakanih proti mirujočemu prebivalstvu poslužujejo docela obupnih sredstev, misleč, da si bodo tako lahko ohranili položaje, na katere so jih posadili z navedenimi, ki niso pokazali prav nobenega razumevanja za našo pravično borbo. Nasprotno, z uvajanjem policijskega terorja, je okupacijska oblast našim ljudem priskrbelo v spomin vso krvavo borbo, ki jo je to ljudstvo vodilo proti najnevarnejšemu sovražniku napredka, nacifazizmu. Zaradi tega ugotavljamo:

Mi nismo klonili pred fašizmom Hitlerjevega in Mussolinijevega kova, še manj pa se bomo upogibali pred novim izrastkom fašizma, ki ga pri nas širijo in razpihujejo temne domače in tuje sile. Naše ljudstvo je v dolgi in težki borbi obogatilo svoje izkušnje, se prekalilo in se čuti dovolj močno, da zavrne od sebe tudi novo navedeno! Ustanovni kongres SIAU STO-ja nam je jasno seznanil pot, ki vodi k poboljšanju položaja našega ljudstva. Tej poti

TOV. SREČKO VILHAR, (SLIKA POSNETA V ZAPORU V SREMSKI MITROVICI PO 16-DNEVNI GLADOVNI STAVKI.

pa se pravi: neizprosnna borba proti vsem oblikam kolonialnega zatiranja na tem ozemlju!

Po teh uvodnih besedah je tov. Srečko orisal politični položaj v svetu in dejal, da se je la odločiti spremeniti v prid ljudske demokracije. Omenil je Trumanov nauk in Marshallov načrt, njih povezavo z reakcionarnimi silami v Evropi, zlasti pa z Vatikanom.

Imperialisti bi želeli zaneti novo vojno, toda v tem ne bodo uspeli, ker bo končno odločalo ljudstvo samo. Napredna demokracija je v svetu važen činitelj in bo prisilila vojne hujšake na umik. O tem nas lahko prepriča tudi odločni nastop delavskih množic v Italiji in Franciji.

GOSPODARSTVO TRSTA V VEDNO VEČJI KRIZI

Gospodarski položaj v Trstu je za las sličen položaju nekaterih kolonialnih mest, kjer vodijo njihovi gospodarji tako politiko, ki ustreza njihovim imperialističnim interesom, njihovi grajevitosti ter nenasitnosti, nikakor pa ne interesom najširših ljudskih množic. Da Trst pada naglo na nivo Sangaja ali pa Singapurja. Kmalu bodo minula 3 leta, odkar je končala druga svetovna vojna, toda Trst ne samo da ni ostal v svojem gospodarskem na isti točki, njegovo gospodarstvo je začelo zadnje čase drveti v še večje in težje krize, kar pomeni, da padajo bremena težav predvsem na ramena produktivnega dela prebivalstva. Spominimo se samo, da so nedavno nekatere osebnosti iz ZVU izjavile, da se Trst ne sme razvijati v smeri industrijskega mesta. Posledica take politike mora nujno voditi k splošnemu obubošanju, h gospodarskemu kaosu. Kje tiči v tem primeru

bistvo Marshallova načrta? Stvar je jasna. Imperialisti hočejo, da bi se Trst spremenil v nekakšno trgovsko mesto, vojaško bazo za njihove imperialistične načrte. Množice specializiranih delavcev, uradnikov itd. bi morale v tem primeru s trebihom za kruhom. Naše ljudstvo se seveda s tako politiko ne more strinjati. Prav tako se ne more strinjati s tistim delom Marshallova plana, ki vključuje tržaško gospodarstvo v okvir italijanskega kapitalističnega monopolizma, kar s svoje strani prav tako pomeni odvzemu Trstu gospodarsko ter politično samostojnost, vpregati naše gospodarstvo v voz ameriškega imperializma. Na tej liniji so brez dvoma poskusili predstavniki Vel. Britanije ter ZDA, da se čim bolj odgodi imenovanju guvernerja, da se čim bolj zavleče umik okupacijskih čet. Posledice te politike so danes jasno vidljive. Občuti jih na svojih plečih vsak delovni človek v Trstu. Ta politika vodi k mirnanju vsake gospodarske normalizacije v Trstu. Zato pa mi odločno ponavljamo:

Hočemo, da se izvajajo sklepi mirovne pogodbe in upoštevajo volje ljudstva. To bi delovalo na razvoj našega gospodarstva! Na mah bi se spremenila tudi politična situacija. Mi vemo in vidimo iz dneva v dan, da sta črna borza ter fašistični skvadristi dve obliki ene in iste stvari, katerima daje moč predvsem senca ameriško-angelskih bajonetov.

Brezposelnost je v Trstu v stalnem porastu. Do neke planske obnove na gospodarskem sektorju sploh ni prišlo, pač pa so se neki odgovorni krogi trudili, da po hitro izgradnjo nekaterih strateških cest, od katerih naše gospodarstvo ne bi imelo prav nobene koristi. Redukcije delavstva pa so v nekaterih primerih dovedle premišljene akcije proti zavrednemu delavstvu, politična represalija, ki nima nobene povezave z gospodarsko krizo. Isti položaj opazujemo v našem pomorstvu. Trst ni dobil nazaj tega, kar mu prituje (odpeljane ladje).

Občinski svet (Consiglio comunale), ki bi moral na gospodarskem polju pokazati iniciative, ki naj bi koristile delovnemu ljudstvu, se je pokazal v vseh primerih za zvestega hlapca imperialističnih sil. Isto volja tudi za onsksi svet, v katerem ni še do danes nobenega resničnega zastopnika Demokratske fronte. Polica postaja zaradi navedenih momentov docela nevzdržljiva. Sistematično se dela na tem, da bi bil Trst odvojen od svojega priložnega zaledja, kar pomeni seveda smrt za tržaško gospodarstvo. Drugače je seveda v coni B, ki pripada Tržaškemu ozemlju. Tu je ljudska oblast in veseposod se opazijo veliki napori, da se zacelijo rane, ki jih je zadala krvava vojna. Tu se postavljajo vprašanja, ki jih je treba gospodarsko vsajanje obeh konitro in v resnici poveži, kakor to edogovarja interesom delovnega ljudstva.

Predstavniki ameriškega ter angleškega imperializma so govorili o STO, mislili pa so na tak STO, ki naj bi bil vzprejen v njihove karte in truste. Govorili so o svobodni tega teritorija, mislili pa so na svobodo gospodarskega zasluživanja v interesu imperialističnih finančnih mogotcev. Govorili so celo o svobodni kulture, mislili pa so na možnost širjenja na tem ozemlju Kukukskanskih (fašističnih) teorij, ki naj bi jim omogočale utrjevanje njihovega gospodarskega ter političnega grspostva. Tako si razni kralji petroleja, jekla ali avtomobilov iz ZDA zamisljajo STO. Toda ali ta njihova svoboda pomeni tudi resnično svobodo tega ozemlja?

O 11.000 «NAJBOLJŠIH» POLICAJEV NA SVETU

Spominimo se le nekoliko na industrijo v Trstu in na različne izjave, ki so jih svoje čase dali o tem vprašanju različni zastopniki ZVU. Ta njihova svoboda pomeni za nas popolno gospodarsko uničenje, pomeni prisilili tržaški proletarijat na emigracijo, toda ta ne pomeni, ker se zna boriti in ker bo v svoji borbi vztrajal do kraja. Ta svoboda pomeni postopno uničevanje mnogih dosedanjih kulturnih pridobitev. Da bi bil uspeh čim hitrejši, je ZVU na Tržaškem ozemlju organiziral «najboljšo» policijo na svetu, naredila je tako (o tem govore naši preprosti ljudje), da pride v nekaterih okrajih s slovenskim kmetičim prebivalstvom 1 policaj na 7-10 ljudi. V kolikor ne bi bile dovoljne mere na področju ter kulture, naj bi k «redu» pripomogla «najboljša» policija na svetu. Toda mi se takoj vprašamo, ali ima ta policija kvalifikacije, da uči ljudstvo, ki se je za časa narodno-osvobodilne borbe borilo e puško v rokah? Odgovor je lahek! Ta policija prav gotovo ni tu, da bi ščitila našega človeka (poštenega Slovenca ter Italijana!). Kako bi se sicer moglo dogoditi, da ti ljudje vdirajo v lokalne demokratske organizacije, delajo sirom tega ozemlja širokopotezne prelake, vodijo v zapore naše ljudi s izgovorom, da so organizirali sestanke, ki niso bili pri-

javljeni. Da, tudi ta policija obstoja zaradi svobode utrjevanja Trumanove doktrine ter Marshallova plana. Kar pa pomeni, da naši ljudje ne smejo sami odločati o svoji usodi, ne smejo se povezovati s tistim ozemljem, ki mu lahko zagotovi kruh. Značilno je še, da policija na lahko aretira, a sodišče v nekaterih primerih oprošča, kakor da bi imela policija svoje zakone, a sodišče svoje. Številno aretiranih demokratov na Tržaškem ozemlju bo kmalu doseglo število iz časov nacistične okupacije. Vsak človek ve, da bodo bremenjena 11.000 «najboljših» policajev padla na njegova sameta.

Eno moramo poudariti: na tem ozemlju se demokrati ne bodo pustili zlostavljati, ne bodo dopustili, da se jim odvzema svoboda, za katero so morali krvavo boriti, ne bodo dopustili, da na tem ozemlju nastopa policija v zaščito ameriških trustov ali pa po zamislih neklih De Gasperijevih načrtov.

Ljudje, ki so dali v narodno osvobodilni borbi na tisoče svojih najboljših sinov, ne rabijo take policije in se od ljudi, ki se niso

TOV. PROF. OSKAR FERLAN

borili, nimajo kaj naučiti. Takša policija je našemu ljudstvu tuja. Prisotnost take policije pomeni za našega človeka grobo žaljenje njegovega ponosa in njegove zavesti, ki je zrasla v borbi in ki mu pravi, da je dovolj močan in discipliniran, da si dela red v svoji lastni hiši. Naše ljudstvo ne rabi take policije, ki vodi v zapore iskrene prišaste demokracije, pušča pa na svobodi vojne zločince (nastali v Trstu niso redek pojav) ter fašistične kriminalce, ne rabi take policije, ki dopušča, da se pri nas organizirajo MIS, Uomo Qualunque ter taka banda teroristov ter sovinstov, ki se skrivajo pod bleščim imenom Partito Repubblicano Italiano d'Azione!

Taka policija se pojavlja tu kot orodje v rokah najbolj zagrinjenih reakcije, pojavlja se kot sredstvo uvajanja kolonialnega režima. Mi se ne bomo več pustili provocirati! Ljudstvo še ni pozabilo narodno osvobodilne borbe! Bogate izkušnje so tu in naši ljudje se čutijo dovolj močne, da stopijo še mnogo odločneje v borbo za obrambo svojih pravic.

KDO JE SOVRAŽNIK ITALIJANSTVA

Znano je, da obstoja v Trstu precejšnje število takozvanih desničarskih strank, katerim se je zadnje čase priključila še skupina MSI (Movimento Sociale Italiano), ki v svojih glasilih («La Fraccola», «La Proraa», «L'Ida Libera», «La Voce libera», «Il Giornale di Trieste», «L'Emancipazione», «L'Ora Socialista», «Vita Nuova» ter «Il Lavoro», silno napadajo naše demokratično gibanje in vse, kakor v zboru pčevljajo, da so braniteljce Italijanstva. Ker se vse te stranke potegujejo za Italijanstvo Trsta in pišejo v bistvu v istem tonu, je zares čudno, da so od Italijanstva mnogo močnejši egoistični interesi vsake po samezne skupine, kakor pa idealna združenja v obrambi Italijanstva. S tem je že dokazano, da je njihovo Italijanstvo navadna puha fraza, tako obrabljena, da ji le malo kdo nasede. Ti listi izražajo dokaj pogostoma kleveto, da je «Il Lavoratore» slavo-komunistično glasilo namišljenega jugoslovanskega imperializma v italijanskem jeziku. Na to kleveto odgovarjamo mi z ugotavljanjem resnice, namreč, da so ti listi gla-

sila ameriško-angelskega imperializma v italijanskem jeziku. Ali smo že kdaj čuli, da bi ti listi napisali kaj o naporih narodov, ki se bore proti imperializmu? Ali so ti listi že našli kdaj eno samo besedo v obrambo španskega ljudstva, ki se bori proti fašističnemu diktatorju Francu? Ali smo že kdaj čitali v teh listih eno samo besedo o uspehih ljudske demokracije v Jugoslaviji ali pa recimo na Poljskem? Ali so ti listi kdaj nastopili v obrambo grškega naroda ali pa kitajskega ljudstva?

Očitno je po sredi le en vzrok, in sicer ta, da se imperialisti tu pri nas niso zadovoljili z enim samim glasilom v italijanskem jeziku, imeti jih hočejo celo vrsto zaradi tega, da bi bil uspeh čim boljši. Toda poštenemu človeku prstaja že jasno, da je popolnoma vseeno ali vzame v roko eno ali drugo od teh glasil. Zelo daleč pada posebno «L'Ora Socialista», ki ima zelo pogostoma na ustih besedo socializem, toda istočasno dolži SZ imperializma in pada s tem popolnoma na linijo lista «La Fraccola» (Uomo qualunque).

O TRŽAŠKIH SOCIALISTIČNIH VODITELJIH

Ne bo odveč, če ob tej priliki jasno povemo, kaj mislimo o tržaških socialističnih voditeljih! Znano je, da se italijanski socialisti bore rane ob ramenu z vsemi tistimi, ki žele resnično demokracijo. Italijanski socialisti so vključeni v demokratsko fronto, ki se bori proti združenju italijanske reakcije ter imperializmu, ki hočejo Italijo spremeniti v navadno kolonijo. Ali se morda tudi tržaški socialisti bore proti reakciji ter imperializmu? Ali so se ti socialisti priključili demokratski fronti? Ravno nasprotno. Socialistično glasilo «L'Ora Socialista» ne zastaja v svoji gonji proti SIAU ter demokratski fronti napolno, prav nič za ostalimi reakcionarnimi ali pa fašističnimi grupacijami. Na neštete pozive demokratske fronte so tržaški socialisti odgovorili s šovinističnimi izpadi. Padli so celo tako nizko, da so denuncirali policijo tovariš, a katerim delajo skupaj v istih delavnicah (prav gotovo po navodih njihovega vodstva ter lastnikov tovarne).

Italijanski socialisti vodijo težko borbo proti izkoriščevalcem italijanskega naroda; tukajšnji socialisti pa ne samo, da ne vodijo nikake borbe proti izkoriščevalcem tržaškega ljudstva, temveč podpirajo tudi sami tako izkoriščanje ter zatiranje. Zato postaja socializem v ustih teh «socialistov» čisto navadna fraza, ki služi le za varanje tistih, ki niso še doberba svesti, kam vodi politika tržaških socialistov. Zastopništvo teh socialističnih voditeljev opazujemo na vsakem koraku. Tržaški socialisti še danes rečejo vidi, da je tu pri nas Tržaško ozemlje, izdajajo svoje glasilo in nome del socialismo della Venezia Giulia, čeprav JK lakor so si j oni želeli, že davno ni več. S tem se pokazujejo verne slugi De Gasperija, dokazujejo svoje tesno sorodstvo z izrednim imperialističnega agenta Tolloya, sorodstvo s fašističnimi akcionisti («L'Emancipazione») ter ostalimi tržaškimi reakcionarji, ki so se izkazali za ravadne vojne hujšake, sovražnike miru ter reda.

O DEMOKRATIZIRANIH IN AKCIONISTIH

Po svoji globni kampanji proti SIAU ter ljudski demokraciji, se odključuje nadalje glasila krščanske demokracije («La Proraa», «Vita Nuova», «Il Giornale di Trieste»), ki hodijo na doledne je po poti, ki jima jo dokazuje De Gasperi. Krščanski demokratski stranki je dobrodošlo, kerve aparat, ki ga izkorišča v svoje politične namene, dobrodošla jim je navezanost dela vernikov na cerkev, kar omogoča nadalje te stranke, da se pri delu prebivalstva uveljavlja. Tisti fašistični duhovniki, ki so se v prejšnji dobi udinjali fašizmu in katerim na čelu stoji škof Santin, so postali zdaj verne slugi imperialističnega zločina. Značilno za akcijsko stranko je, da se neprestano sklicuje na Mazzinija, a se istočasno odkljuje po svoji šovinistični gonji, kar pa pomeni: seveda, da je Mazzini samo krinka za različne fašisti-

PREDSEDSTVO KONGRESA

ne teorije, s katerimi je prepoznano glosio te stranke.

Danes se tudi v Italiji sami jasno vidi, kdo je resničen branilec pravic italijanskega ljudstva, kdo se resnično bori za Italijanstvo. Največji sovražniki Italije so ravno različni De Gasperiji, ki jim ni prav nič mar svoboda italijanskega naroda, ker bi sicer ne prodajali Italije tujim zavojevalec za Judejeve groše. Danes je vsakomur jasno, kje imamo v Italiji svoje zaveznike. Imamo jih v vseh tujih, ki se bore proti izdajalcem tipa De Gasperi ter njihovim gospodarjem — imperialistom.

Nedavno so pri nas tudi sami dogodki pokazali (na pr. Festa della Lega Nazionale), da je tržaški človek sit šovinizma, ki mu ga reakcionarno časopisje s svojimi strankami tako neumorno sirja iz dneva v dan. Množice niso odgovorile pozivu Lega Nazionale in zaradi tega je vsa akcijska reakcija klavno propadla. Povsem jasno je, da se odpirajo še širše perspektive za nadaljnje utrjevanje ter razširjenje SIAU. V tej množični organizaciji (ozioroma gibanju) je mesta vsakemu poštenemu Tržačanu!

PUHLI FRAZI O «ITALIJANSTVU» SE MALO KDO NASEDA

Važno je, da na tem mestu ponovno ugotovimo, da je šovinizem prav za prav vrsta rasne teorije, ki poganja iz krogov najbolj temne reakcije ter se širita nato preko šol, raznih drugih «kulturnih» institucij ter zlasti se preko časopisja med ljudi. Šovinizem je delovnemu ljudstvu popolnoma tuja ideologija, kolonialni izkoriščevalci ter sovražniki poštenega ljudstva. Šovinizem se je pokazal na našem ozemlju kot najhujšepašnja taktika reakcije za razdvajanje ljudstva. Šovinizem pa postaja danes toliko nevarnejši, ker so ga v polni meri sprejeli tudi materialni in duhovni voditelji tržaške reakcije. Šovinizem je postal najbolj priljubljena taktika imperialistov na tem ozemlju. SIAU pa je s svojo vztrajno borbo zadala šovinizmu zelo težke udarce in v tem pogledu dosega na tej točki tako pomembne uspehe, ki bodo brez dvoma odločilni za ves nadaljnji razvoj. Če vzamemo v poštev, da šovinizem veje iz vsega reakcionarnega tiska, nam postane takoj jasno, da je ravno ta tisk moralno odgovoren za najrazličnejše atentate.

Kot že rečeno, na ozemlju mesta Trsta obstajajo še široke možnosti za pritenitev v Demokratski fronti novih slojev prebivalstva.

Toda važno je, da se tudi sami neprenehoma krepijo s pritegovanjem novih in novih slojev mešanstva. To bomo dosegli le z vztrajno borbo. Imeli bomo kolikor si bomo priborili. Sovražnik je krut (saj ga dobro poznamo že iz preteklosti) in ne pozna umiljenja. Potrebno pa je, da se v tem položaju česa zamislimo in narodno-osvobodilno borbo, ki je tako temeljno orodilo kovals slovenskega ter italijanskega človeka na tem ozemlju. Saj je vendar ta borba vr naše moči, našega ponosa in nam je zadržala pot, ki velja tudi za bodočnost. Mi dobro vemo, da smo s svobodo že priborili, in vemo tudi, kdo nam sedaj to svobodo odvzema.

Vemo tudi, da smo se znali in da se še znamo boriti, če je tre-

ba borili se še z večjo vztrajnostjo ter trdnostjo. Mi smo ponosni na svoje uspehe v preteklosti, in se zavemo svoje moči in zmage v bližnji bodočnosti. Nas ne bodo različne groznje prav nič prestrašile!

Ljudstvo jasno vidi, da vodijo različne protiljudske akcije s strani policije v popolno brezpravnost, ker so v nasprotju s potjo, ki jo je začela narodno osvobodilna borba!

Položaj, ki smo ga na kratko orisali, nam narekuje potrebo po takojšnji spopložitvi našega organizacijskega dela. Ni dovolj, da razumemo gospodarska in politična vprašanja in da vestno sledimo vsemu temu, kar je novega. Zavedati se moramo, da je uspeh odvšen predvsem od naše akcije za izboljšanje naše dejavnosti na organizacijskem polju. Odločno moramo nastopiti proti sektarstvu in zlasti proti birokratizmu, ki ga tu pa tam opazimo v naši organizaciji.

Potrebno in nujno je, da damo vsakemu poštenemu prebivalcu možnost pripadati naši organizaciji. Clani SIAU morajo postati vsi prebivalci TO ne glede na narodnost ter versko in politično prepričanje, ki sprejmejo program in osnovna načela naše organizacije.

Clan SIAU se postane s tem, da se izkaže izkaznica od enega izmed terenskih odborov SIAU. Vsak član SIAU dobi svoj vpis s osebno izkaznico. Clani SIAU morajo čutiti dolžnost izvrševanja svoje dolžnosti, plačevati članarino, širiti program,

PARTIZANI POZDRAVLJAJO KONGRES

delovati za širjenje SIAU, sodelovati pri raznih odločitvah, voliti in biti izvoljeni.

Zavedati se moramo, da je izboljšanje razmer ljudstva na našem ozemlju odvisno predvsem od naše borbe.

Zato se bo SIAU naslanjala zlasti na tradicije ljudske fronte, ki je vodila jugoslovansko ljudstvo s svojo junaško borbo k zmagi nad nacifazizmom in nad notranjimi izdajalci. Mi se moramo predvsem zanašati na naše lastne. Zato se naša delovna vedno razvija na črti nepopustljive borbe in proti vsem izkoriščevalcem obeh narodnosti v našem mestu.

Izvolili bomo nove odbore v okrajih, sektorjih in terenih. V te odbore bo ljudstvo izvolilo kakor vedno ljudi, v katere ima najbolj popolno zaupanje. Izvolitev novih odborov je nujna posledica reorganizacije SIAU v vsem mestu. V borbi za demokratizacijo TO se bomo s odločnostjo borili za naslednje cilje:

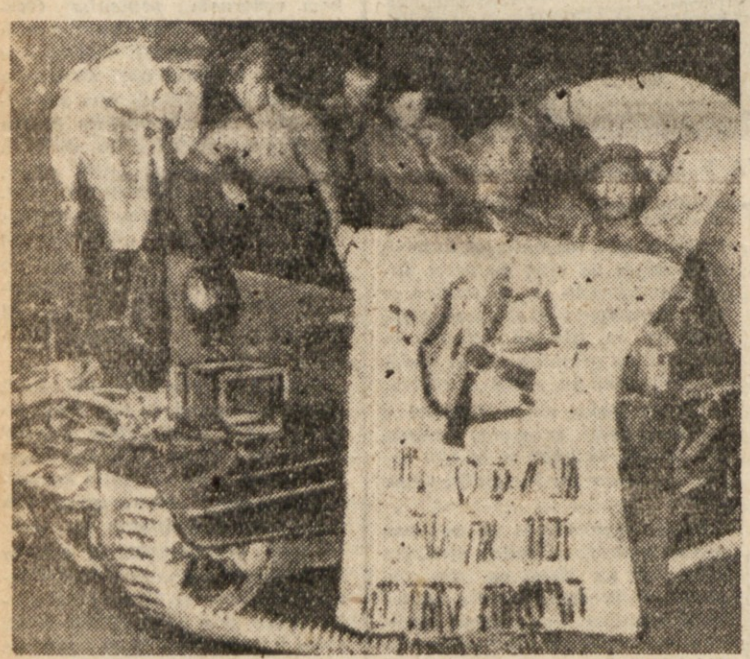
- 1.) Da Trst ne postane novi Singapur.
- 2.) Da se takoj uresničijo določbe mirovne pogodbe in statuta.
- 3.) Da bodo tmeli zastopniki demokratske fronte vstop v organe javne uprave.
- 4.) Da se takoj demokratizira vse javno življenje TO-ja.
- 5.) Da pride takoj do demokratizacije in epuracije policije.
- 6.) Za okrepitev enotnosti delavcev in kmetov, slovensko italijanskega bratstva, naše velike ljudske fronte, kar je pogoj vsakega nadaljnjega uspeha.
- 7.) Za tesno povezavo TO-ja z njegovim zaledjem.
- 8.) Za popolno gospodarsko neodvisnost TO (z izključitvijo vsakega vmešavanja imperializma v naše gospodarske zadeve).
- 9.) Za ohranitev in nadaljnjo okrepitev industrije TO-ja.
- 10.) Proti krivičnemu odpuščanju delavcev in za preprostejši spletk reakcije s tem v zvezi.
- 11.) Proti brutalnemu izkoriščanju zena in mladine.

Zivela SIAU!
Zivela ljudska fronta!
Zivela jugoslovansko-italijansko bratstvo!
Zivela protimperialistična demokracija in antifašistična fronta vsega poštenega ljudstva TO!
Zivela zveza delavcev in kmetov!
Trst ne bo postal nikoli Singapur!

DELEGATJE NA KONGRESU

Teden v slikah

PO RAZDELITVI PALESTINE SO IZGREDI V PALESTINI, NARASLI, ANGLEŽI SEVEDA ČUVAJO RED, KAKOR GA BI POVSOD NA SVETU, NA SLIKI SO Z ZAPLENJENIM LETAKOM IZ NEKIH ZIDOVSKIH DEMONSTRACIJ.

POLICIJA V FRANCLII ČUVA RED PRED STAVKAJOČIMI, KI ZAHTEVAJO SVOJE PRAVICE.

MOLOTOV SPREJEMA MARSHALLA NA SOVJETSKEM POSLANISTVU V LONDONU, KAMOR GA JE POVABIL NA CAJANKO. ZA HRBTO MOLOTOVA SE SMEHLJA VIŠINSKI. - POGLED OBEH ZUNANJH MINISTROV JE POMENLJIV, ZLASTI JE PRODEREN MOLOTOVLJ, KAKOR BI HOTEL VPRAŠATI: «KAJ ZAVRATA ZA OHLJUBAMI, DA SI PRIPRAVLJEN SODELOVATI?» - MARSHALL SE ZDI, DA JE V ZADREGI MED DVEMA RUSOMA, KI GOSTOLJUBNO SPREJEMATA SVOJEGA GOSTA.

PO DELITVI INDIJE: INDIJA IN PAKISTAN STA POSTALA NA PAPIRU DVE DRŽAVI - VEDNO POD ANGLEŠKIM NADZORSTVOM. DEL NEPOUCENEGA PREBIVALSTA JE SPREJEL DELITEV S PRECEJSNIM NAVDUŠENJEM. - NA GORNJI SLIKI VIDIMO, KAKO PAKISTANEC SIVA SVOJO DRŽAVNO ZASTAVO, NA SPODNJI PA INDIJA INDIJSKO.

KUNIAKI KOISO, GENERAL IN PRVI MINISTER JAPONSKE PRED MEDNARODNIM VOJ. SODIŠCEM V TOKIU.